

16 iulie 2014

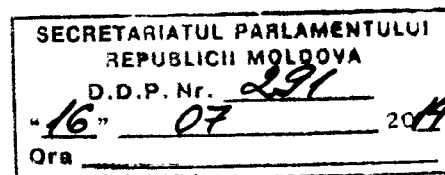
OB nr. 107

Biroului Permanent al
Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru completarea și abrogarea unor acte legislative (articolul 40 alineat (1) din Codul funciar nr.828-XII din 25 decembrie 1991 și abrogarea Hotărârii Parlamentului cu privire la întovărășirile pomicele nr. 629-XII din 05.07.1991)

Anexe:

1. Proiectul de lege - 2 file
2. Nota informativă – 6 file

O. Bodrug / Prof. Deputați în Parlament:
M. Solomon M.
Vadim Cojocaru / Vadim Cojocaru
D. Sîrkuș /
Șt. Brașoveanu / Șt. Brașoveanu
V. Văcărciuc / V. Văcărciuc
Z. Lazărneanu / Z. Lazărneanu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru completarea și abrogarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – La articolul 40 alineatul (1) din Codul funciar nr.828-XII din 25 decembrie 1991 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.107, art.817), cu modificările ulterioare, se completează cu următoarea propoziție: „Terenurile ce aparțin întovărășirilor pomicole se includ în hotarele intravilanului localităților pe teritoriul cărora au fost create.”.

Articolul II. - La data intrării în vigoare a prezentei legi:

(1) Consiliile locale orășenești, în administrarea cărora se află terenurile din întovărășirile pomicole vor decide în termen de 3 luni aprobarea schiței de proiect zonal în baza perimetrului întovărășirilor pomicole, cu includerea acestora în hotarele intravilanului localității.

(2) Guvernul, în baza cererilor depuse de consiliile locale orășenești va stabili și modifica perimetrul orașelor, în termen de 3 luni de la data solicitării, cu includerea întovărășirilor pomicole în hotarele intravilanului localității.

(3) Consiliile raionale, în baza cererilor depuse de consiliile locale, în administrarea cărora se află terenurile din întovărășirile pomicole vor decide în termen de 3 luni, stabilirea și modificarea perimetrului localității cu includerea întovărășirilor pomicole în hotarele intravilanului localității.

(4) Membrii întovărășirilor pomicole, deținători ai loturilor neprivatizate, repartizate lor din terenurile atribuite întovărășirilor pomicole, vor depune cerere de cumpărare a lotului la autoritatea administrației publice locale, în conformitate cu Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

(5) Deținătorii loturilor neprivatizate din cadrul întovărășirilor pomicole care nu au privatizat terenurile pînă la lichidarea întovărășirilor pomicole, li se vor

elibera titluri de folosință de către autoritățile publice locale în condițiile legislației în vigoare.

(6) Odată cu includerea întovărășirii pomicole în perimetrul localității, terenurile nerepartizate din cadrul întovărășirilor pomicole, trec în administrarea autorităților publice locale, constituind fondul de rezervă al acestora.

(7) Autoritățile publice locale, la cererea proprietarilor, vor supune recepției, bunurile imobile din cadrul întovărășirilor pomicole.

(8) După includerea întovărășirii pomicole în intravilanul localității, terenurile din cadrul întovărășirii pomicole preiau de drept destinația intravilanului localității fiind considerate terenuri de construcții.

(9) Lichidarea întovărășirilor pomicole se va iniția în cel mult 1 lună din data includerii terenurilor din cadrul întovărășirilor pomicole în intravilanul localității.

Articolul III. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Din momentul intrării în vigoare a prezentei legi, se interzice repartizarea loturilor în cadrul întovărășirilor pomicole.

(3) La expirarea termenului de 24 de luni de la data publicării prezentei legi se abrogă: Hotărârea Parlamentului cu privire la întovărășirile pomicole nr.629-XII din 05.07.1991.

Articolul IV. - Guvernul, în termen de 2 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va prezenta propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va elabora și va aproba mecanismul necesar implementării prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru completarea și abrogarea unor acte legislative

I. Necesitatea și scopul proiectului

Proiectul de lege este elaborat și propus din necesitate stringentă de a armoniza actele normative ce reglementează activitatea întovărășirilor pomicole cu cadrul legal existent. Prin implementarea acestui proiect se urmărește de asemenea, soluționarea problemelor de ordin legal, administrativ, social, economic al membrilor întovărășirilor, urmare abrogării actelor ce țin de întovărășirile pomicole.

II. Descrierea situației actuale a întovărășirilor pomicole.

Nu este clar când prima dată au apărut întovărășirile pomicole însă sigur acestea au fost atestate prin anii 1960-70 în Uniunea Sovietică. Scopul acestora consta în utilizarea loturilor de pământ pentru obținerea producției agricole, pentru ocuparea timpului liber în mod rațional, pentru educarea copiilor într-un spirit corect ș.a. Fiecare lot de teren nu putea fi mai mare de 6 ari pe care putea fi construit căsuță de livadă. Încă de la apariția lor, au fost depistate încălcări în masă ce țin de utilizarea acestora conform destinației.

Încă în anul 1991 Parlamentul a constatat că loturile de teren din cadrul întovărășirilor pomicole nu se folosesc după destinație, casele de livadă se construiesc fără proiecte, cu abateri grave de la normele stabilite ale legislației, utilizând cantități considerabile de materiale de construcții primordiale (căsuțe de livadă, terenuri agricole), astfel a fost interzisă constituirea altor întovărășiri pomicole. Urmare a acestor abateri a dus la adoptarea unui cadrul legislativ ce ține de activitatea întovărășirilor pomicole.

Astfel, în anul 1991 au fost adoptate 2 acte normative: Hotărârea Parlamentului cu privire la întovărășirile pomicole nr. 629-XII din 05.07.1991 și Hotărârea Guvernului cu privire la întovărășirile pomicole nr. 629 din 13.11.1991

În prezent nu avem date exacte asupra numărului total de întovărășiri pomicole în Republica Moldova, iar datele furnizate de instituțiile de stat diferă de la una la alta. De ex. conform unei hotărâri a Guvernului nr. 1518 din 17.12.2003 *despre crearea Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al străzilor din localitățile de pe teritoriul Moldovei"* în anexa 3 a hotărârii, s-au preconizat întocmirea planurilor hotarelor pentru 650 de întovărășiri pomicole pentru anul 2011, 2012, 2013, iar conform datelor Î. S. Cadastru, în total pe Republică sunt înregistrate 456 întovărășiri cu 82 975 loturi pomicole. Conform datelor obținute în cadrul recensămintelor agricole, de Biroul Național de Statistică au fost atestate în total 370 întovărășiri. Camera Înregistrării de Stat a informat că în total s-au înregistrat și au căpătat personalitate juridică doar 247 întovărășiri. Astfel se atestă o discordanță majoră și imposibilitate de a stabili concret care este numărul real al întovărășirilor pomicole.

Din datele obținute de la Î. S. Cadastru, întovărășirile pomicole sunt amplasate pe tot teritoriul republicii: mun. Bălți, mun. Chișinău, raioanele: Anenii Noi, Cahul, Cantemir, Căușeni, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Glodeni, Hâncești, Ialoveni, Ocnîța, Orhei, Rezina, Râșcani, Sângerei, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Strășeni, Ungheni, UTA Găgăuzia. Cele mai concentrate teritorii de întovărășiri pomicole sunt în mun. Chișinău, r. Anenii Noi, Ialoveni, Criuleni, însă cei mai mulți locuitori ai întovărășirilor pomicole sunt în: mun. Chișinău, com. Tohatin-5553 loturi pomicole, com. Trușeni-587, or. Codru-647 com. Cruzești-658, mun. Bălți, s. Sadovoe-544, or. Căușeni-1195, or. Fălești-1186, r. Ștefan Vodă, s. Volintiri-1008, r. Criuleni, s. Izbiște-887, r. Briceni, s. Grimăncăuți-757 ș.a.

Toate întovărășirile pomicole și membrii acestora se confruntă cu aceleași probleme de ordin legal, funciar, administrativ, social, economic.

De ordin legal:

- Activitatea întovărășirilor pomicole din start se regăsește în afara cadrului legal, pornind de la utilizarea loturilor de pământ contrar destinației lor agricole.
- Imposibilitatea legalizării construcțiilor cu destinație de locuințe, deoarece se află în extravilanul localităților, astfel, deși privatizate și înregistrate la Oficiul cadastral, casele de locuit (uneori și cu 2-3 nivele) sunt înregistrate ca căsuțe de livadă;
- Achitarea impozitelor pe imobile nu este valorificată ca locuințe dar ca terenuri agricole, astfel impozitul funciar depășind cu mult valoarea achitată pentru aceleași imobile în alte localități;
- Imposibilitatea participării în cadrul scrutinelor electorale în lipsă de viza de reședință.

De ordin social:

- lipsa accesului la servicii publice și de infrastructură (drumuri, apă, canalizare, evacuarea deșeurilor, energie electrică, iluminarea stradală ș.a.). De ex. Î.C.S. "RED UNION FENOSA" S.A., S.A. "Moldovagaz", la ziua de azi nu încheie contract cu fiecare proprietar în parte, ci cu conducerea întovărășirii pomicole și nici nu li se eliberează cecuri, iar aceasta duce în majoritatea cazurilor la circularea banilor în mod ilegal;
- lipsa accesului la servicii medicale și sociale, astfel în lipsă de viză de reședință duce la imposibilitatea înregistrării locuitorilor la centrul de sănătate publică, acces la serviciul de urgență medicală, imposibilitatea instituționalizării copiilor la grădinițe, școlarizarea elevilor ș.a.;
- lipsa accesului la organelor de forță, poliție, fiind lipsiți de ocrotirea statului.

De ordin economic:

- terenurile cu toate construcțiile, în caz de înstrăinare, sunt vândute la un preț de 3-4 ori mai mic decât aceleași imobile din alte localități din cauza destinației agricole.

De ordin administrativ:

- lipsa controlului dar și a responsabilităților din partea autorităților publice locale asupra activității întovărășirilor pomicole și problemelor membrilor acestora.

III. Principalele prevederi ale proiectului

Ținând cont de faptul că, la moment există legislația în domeniu care reglementează activitatea întovărășirilor pomicole însă aceasta nu este compatibilă cu cadrul legal existent, fapt ce duce la încălcarea gravă a drepturilor constituționale a celor peste 100 000 cetățeni ai Republicii Moldova, deținători ai loturilor pomicole, inclusiv celor care locuiesc permanent pe teritoriul acestor întovărășiri pomicole, se propune de a interveni cu modificări la Codul Funciar și anume:

La articolul 40 alineatul (1) din Codul Funciar, se propune a se completa cu o propoziție nouă cu următorul cuprins: *“Terenurile ce aparțin întovărășirilor pomicole să fie incluse în hotarele intravilanului localităților pe teritoriul cărora au fost create”*.

La fel, prin acest proiect se stabilește un termen de 24 luni, din momentul intrării în vigoare a legii, în care Guvernul, Consiliile locale și membrii întovărășirilor pomicole, deținători ai loturilor pomicole vor întreprinde măsurile necesare, stabilite de prezentul proiect pentru a intra în legalitatea actelor și anume:

- Guvernul și consiliile locale, vor stabili și modifica perimetrul orașelor și localităților cu includerea întovărășirilor pomicole, în termen de 3 luni de la solicitare;

- membrii întovărășirilor pomicole, deținători ai loturilor neprivatizate vor avea posibilitatea să le privatizeze în conformitate cu Legea nr.1308-XIII din

25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, iar cei ce nu vor reuși să privatizeze loturile deținute, li se vor elibera titluri de folosință de către autoritățile publice locale și în acest mod se va asigura respectarea drepturilor constituționale ale cetățenilor la proprietate;

- terenurile nerepartizate vor trece în administrarea autorităților locale, constituind fondul de rezervă al acestora;

- în cel mult 1 lună din data includerii terenurilor întovărășirilor pomicole în perimetrul intravilanului localității, toate întovărășirile pomicole vor iniția procedura de lichidare a acestora.

În cele din urmă, ca urmare a expirării termenului de 24 luni de la data publicării legii date, se propune ca Hotărîrea Parlamentului cu privire la întovărășirile pomicole nr.629-XII din 05.07.1991 să fie abrogată, iar Guvernul să aducă actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și să elaboreze mecanismul necesar de implementare a prezentei legi.

IV. Fundamentarea economico-financiară

Pentru implementarea prezentului proiect nu sunt necesare surse financiare suplimentare.

V. Impactul proiectului

În urma implementării prezentului proiect de lege, vor fi lichidate întovărășirile pomicole de sorginte sovietică. O parte a populației Republicii Moldova, deținătorii loturilor pomicole vor fi încadrați în exercitarea drepturilor lor constituționale, limitați pînă la adoptarea acestei legi și anume: accesul la servicii publice de calitate, accesul la studii preșcolare și școlare, exercitarea dreptului la vot și de a fi ales, dreptul de a utiliza casele conform destinației acestora.

Autoritățile locale vor avea posibilitatea să valorifice toate terenurile care se află în gestiune, să completeze fondul de rezervă cu noi terenuri care vor fi identificate din cadrul celor nerepartizate din cadrul întovărășirilor pomicole, își

vor eficientiza serviciile sale în baza noilor beneficiari de servicii din cadrul întovărășirilor pomicole, va crește numărul plătitorilor de impozite și taxe locale, contribuind la majorarea bugetului local pe de o parte, iar pe de altă parte va crește responsabilitatea autorităților față de locuitorii din cadrul acestor întovărășiri pomicole, care erau neglijați pînă acum.

Se va efectua o nouă planificare urbanistică a localităților conform normelor legale, astfel readucând în albia legalității toate construcțiile care pînă în acest moment s-au construit cu abateri și cu încălcarea normelor urbanistice, a amenajării teritoriului, calității în construcții și care, actualmente, sunt cu destinație agricolă.

Deputații în Parlament:

O. Bodrug / B-f
M. Solomon M. [Signature]